

עין משפט גד מצוה

ד א מיי פירא מה'י נדרים הלכה יד סגג לאוין רבנ טושע"י ד קסנא לנד טעף ה :

תוספות

איבעיה איבא. אלא מ'ית אמרת דהיו תהיה בנשואה מיידי דהויה קדושין משמע מדלא כתיב וחס תלקח לאיש: דלכך עיוב פרכוית לומר דאז לחודיה מיפר בנרוסה: אם בן ואברה איסר רבתיב ובי לאיש: דלכך עיוב פרכוית לומר דאז לחודיה מיפר ארום מיפר בוי. וחס תאמר אי הוה שניק מיניה דהיו תהיה לא דיענא דנמקום ארום אז אלף וי"ל לא ליכמוז אז אלף גבי ארום חס הוה תהיה: ואחתי כתב גבי פטייה: ואיבא אב ליבעי ארום וארום לחודיה מיפר. ובי מינא אז דכתב רחמנא למא לי. כלומר לענין מה סמיה לקרא דהפרת האז גבי הוה דמשמע דאז מיניה וחי נפקא לן מינה נהפרמו כיון דכלא ארום איז מיפר ארום בלא אז מיפר: ליבעי ליה דאם הקם הקים. האז והארום מיפר דמוק הדרי: חס כן בית אישה מרה מיידי בנשואה למה לי בנמוס אז ארום מיפר לנדו של בנמוס אז מיניע דאז לנדו למא דאימא דבית אישה אינטרין דמיפר דנשואה אין אז מוקס אז נמי משמעויה דקרא דגבי נשואה לא צהקיס מיידי: איבא אם בית אישה נדרה לומר שאין הבעל מיפר בקדומין. ועולם ארום לחודיה מיפר: ומינה. כלומר מתשובתן אתה לנד שאין ארום לחודיה מיפר דלגבי נשואה דאז בעל מיפר בקדומין וגבי ארוסה כתיב קדומין שמע מינה דמשום שותפות דאז דאז דמיפר יפה כמו דאז בעל מיפר בקדומין ובעל בלא אז איז מיפר בקדומין:

סז:

ר"ן

דכיון שנשאת שוב אין לאציה רשות זה הלכך נימא דנשואה בעלה לחודיה ליפר ובארוסה אז לחודיה ליפר דהא בארוסין לא נפקא מרשות אב. ומהדר ליה דליכא לאוקמה בנשואה דנשואה כתיב קרא אחרינא חס בית אישה נדרה ותרי קראי למה לי וכדסליק אדעתיה מעיקרא אלא דהש"ס מפרש מילתיה קימנא קימנא: **ו** ואימא **סרווייהו בנשואה**. אבל בארוסה לא רריך בעל כלל. וכ"ת תרי קראי למה לי לומר שאין הבעל מיפר בקדומין ולהכי הדר וכתב ואם בית אישה נדרה לאשמועינן שאין הבעל מיפר נדרים שקדמו לה קודם שנשאה: **הא ממילא שמעט מינה**. דנאס בית אישה לחודיה סגי דמשמע מיניה דבעל מיפר ושאינו מיפר בקדומין: **ואיצעית אימא הויה קדושין משמע**. הלכך על כרחין לא מנ'ית אמרת דבארוסה אז לחודיה מיפר דהויה קדושין משמע אלמא בנערה המאורסה רריך בעל ולא סגי בצב לחודיה. וכ"ת נהי דהויה קדושין משמע נשואין נמי

משמע דהא ביבמות (דף ק"ט, ס.א) אמרינן דכהן מיטמא לאחותו ארוסה ומוקמי קרא דולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש) בשנשאת אלמא הויה נמי נשואין משמע וכיון שכן נימא דבין בקדושין אין בנשואין אציה ובעלה מפירין נדריה ליתא דפשיטא לן דכיון שנשאת שוב אין לאציה רשות זה ועוד דהא כתיב ואם בית אישה נדרה דאלמא בעל מיפר לחודיה: **אימא אז לחודיה ליפר**. נ"ל דאז לחודיה ליפר הוא דקשיא ליה דכיון דלא יתה מרשות האז דכתביבנא לעיל דבין הוא דנמי מיפר אבל ארום לא וסמיכותא דואם היו תהיה היינו לומר דארום בעי אז וארום דכתב רחמנא לומר שאם הקים הוקס כדאמרין בסומן עליה דאז. ואע"ג דכתיב עליה דאם היו תהיה לאיש וכו' ואם ציום שמוע אישה יניא אותה והפר את נדרה וכו' לאו למימרא דהפרתו תועיל כלל אלא שאם לא הפר ציום שמוע נמלא שיקים דלתי בלחוד הוא דאוקמה בנשואת דארום ולאו למידי אחרינא דכיון דלא יתה מרשות אז אין לך לזכות בארום אלא בפחות שבשיעורין: **ומהדר ליה א"כ ואסרה אסר צבית אציה למה לי**. כלומר אמאי טרח קרא לאשמועי' דבעודה פנויה מיפר אז לאשמועי' הכי בתר קרא דואם היו תהיה ואנא אחינא בנמוס ארום אז מיפר לחודיה שלא בנמוס ארום מיבעיא: **אימא אז בעי ארום אבל ארום לחודיה ליפר**. מתי חזא דנמי דסליק אדעתיה מעיקרא דנערה המאורסה לא יתה כלל מרשות אז ליתיה דעל כרחין כשנתארסה אז לחודיה לא מני מיפר מפיך ליה לפרכיה דכיון שכן אדרבה משמעויה דקראי דארום עיקר ואז טפל לו דכיון דטרח רחמנא לאשמועינן דאז מיפר קודם שנתארסה מכלל דלאחר שנתארסה נפקא לה מרשותיה וכיון דכתב קרא צהדיא דארום מיפר משמע דלחודיה מיפר ושותפותיה דאז דליתיה אלא משום אי מיפר עליה על ענין ראשון מסתיין אי מוקמת ליה לומר שאם הקים הוקס דודאי פטייה דקרא משמע דארום לחודיה ליפר אלא דלא מנ'ינן למימר דלא שייך אז בנדרי ארוסה אלא ארום דאי הכי הפרת ארום ונוקמיה הכי לאם הקים הוקס. ומהדרי' א"כ חס בית אישה נדרה למה לי ק"ו. ולא מני אמר דלהכי כתביה לומר שאם הקים אז לאחר שנשאת לא הוקס דלהא ל"ז קרא דפשיטא לן שכיון שנשאת שוב אין לאציה רשות זה ולא מנ'ית נמי למימר דלהכי כתביה דאי לא הוה אחינא דבארום אפי' הקים אז לא הוקס דלא מני למימר דכיון דלא יתה עדיין מרשות אז ומדינא הוה לן למימר דאז לחודיה מני מיפר אי לאו פירכא דא"כ ואסרה צבית אציה למה לי לית לן לגרועי הניאה דאז אלא אמאי דמוכחא לן האי פירכא אבל לענין חס הקים הוקס דלא מוכחא לן לא: **אימא חס ציום אישה נדרה לומר שאין הבעל מיפר בקדומין**. ולמיעוטא הוא דאינטרין: **ומיניה**. כלומר ממאי דאמרת דבעל אינו מיפר בקדומין שמעינן שאין ארום מיפר דאז דהא ארום מיפר בקדומין כדמשמע מונדריה עליה נדריה שהיו עליה כבר והיכי אפשר דארום מיפר ולא בעל לאו משום שותפותיה דאז דמפר צבוליה דגבי אז ליכא קודמין. כנ"ל פירושא דשמעתא:

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

ולאו ממילא. דלעולם חס היו תהיה אחי נערה המאורסה דאי כדקאמרת דתרווייהו בנשואה למה לי לא לכתוב אלא (ו) בית אישה לחודיה וממילא שמעת מינה דאינו מיפר בקדומין דמשמע חס בית אישה נדרה ולא מה שגדרה קודם לכן ואם היו תהיה למה לי שדייה לארוסה שהבעל והאז מפירין נדריה: **ואיצעית אימא**. להכי לא מנ'ית לאוקומא להאי קרא ואם היו תהיה אלא בארוסה דכתיב לשון הויה דמשמע קידושין כדאמרין בנמסכת קידושין (דף ה.) וי"לאה והינה מקיט הויה לניאיאה: **ואימא**. להכי (ט) סמוך הכתוב כי הניא אציה אותה ואם היו תהיה לאיש לומר דאז מיפר לחודיה לבתו ארוסה בלא הארום: **א"כ ואסרה איסר**. דאחא לאשמועינן דאז מיפר צומן שהיא ברשותיה (ו) שהיא נערה למה לי למכתב ממילא שמעינן דודאי מיפר דהשתא בנמוס ארום שיט לו לארוס רשות זה האז מיפר לחודיה שלא בנמוס ארום מיבעיא דאז מיפר לחודיה אלא

ודאי להכי תאמ קרא לומר דהאז מיפר עם הארום: **ואימא אז ליבעי ארום**. שאינו יכול להפר בלא ארום כדקאמרת אבל ארום מיפר לחודיה בלא אז: **וכי אימא**. אז דסמיך רחמנא (ו) לאם היו תהיה לו למה לי דדרשת לנערה דאציה ובעלה מפירין נדריה: **מיבעי ליה דאם** (ט) הקים. שיט לו לאז צבך רשות זה דאם הקים נדריה אין הארום יכול שוב להפר אבל בלא הקמת אז מיפר בעל לחודיה: **חס כן**. דארום לחודיה מיפר לא אינטרין לן קרא למימר דבעל מיפר נדרי אשמו דמק"ו הוא דנפקא מה חס בעודה ארוסה ברשות שניבן זה מני למיפר ארום לחודיה כשנשאת שאין לאז רשות זה מיבעיא דמיפר בעל לחודיה אלא מדאינטרין קרא למכתב ואם בית אישה נדרה שמע מינה דארום בנמוס אז אינו מיפר לחודיה: **ואימא**. לעולם דארום מיפר לחודיה ודקאמרת א"כ (ט) בית אישה נדרה למה לי לומר לך שאין הבעל מיפר בקדומין: **ומיניה**. כלומר (ו) מיהא דאמרת דאינטרין קרא להכי מיניה איכא למישמע נמי דלאו ארום לחודיה מיפר דהשתא ומה בעל לאחר שנישאת לו אינו מיפר בקדומין כמה שגדרה כשהיא ארוסה לו אינו יכול להפר עכשיו כשנכנסה כולה ברשותו: **ארום מיפר בקדומין**. בתמיה. צומן שהיא ארוסה ולא נכנסה ברשותו היכי מני מיפר לחודיה בהני נדרים שגדרה כשהיתה ארוסה: **אלא לאו**. האי דארום מיפר: **משום שותפותיה דאז**. דמיפר צהדיא אבל ארום לחודיה דואי לא מני מיפר: **בין**

משמע דלחודיה מיפר ושותפותיה דאז דליתיה אלא משום אי מיפר עליה על ענין ראשון מסתיין אי מוקמת ליה לומר שאם הקים הוקס דודאי פטייה דקרא משמע דארום לחודיה ליפר אלא דלא מנ'ינן למימר דלא שייך אז בנדרי ארוסה אלא ארום דאי הכי הפרת ארום ונוקמיה הכי לאם הקים הוקס. ומהדרי' א"כ חס בית אישה נדרה למה לי ק"ו. ולא מני אמר דלהכי כתביה לומר שאם הקים אז לאחר שנשאת לא הוקס דלהא ל"ז קרא דפשיטא לן שכיון שנשאת שוב אין לאציה רשות זה ולא מנ'ית נמי למימר דלהכי כתביה דאי לא הוה אחינא דבארום אפי' הקים אז לא הוקס דלא מני למימר דכיון דלא יתה עדיין מרשות אז ומדינא הוה לן למימר דאז לחודיה מני מיפר אי לאו פירכא דא"כ ואסרה צבית אציה למה לי לית לן לגרועי הניאה דאז אלא אמאי דמוכחא לן האי פירכא אבל לענין חס הקים הוקס דלא מוכחא לן לא: **אימא חס ציום אישה נדרה לומר שאין הבעל מיפר בקדומין**. ולמיעוטא הוא דאינטרין: **ומיניה**. כלומר ממאי דאמרת דבעל אינו מיפר בקדומין שמעינן שאין ארום מיפר דאז דהא ארום מיפר בקדומין כדמשמע מונדריה עליה נדריה שהיו עליה כבר והיכי אפשר דארום מיפר ולא בעל לאו משום שותפותיה דאז דמפר צבוליה דגבי אז ליכא קודמין. כנ"ל פירושא דשמעתא:

דמפר בקדומין הלכך ע"כ האי קרא איירי בארוסה וקרא דבית אישה בנשואה: הויה בקדושין בשמע. מדלא כתיב תלקח או תנשא הלכך לא מנ'ית לאוקמא בנשואה: **איבא אב לחודיה בפר**. מהוה עבד מעיקרא ואמרבי ארום שגם הוא יפר לחודיה: א"כ ואברה איסר בבית אביה למה לי. ליכתוב לקרא דואם היו תהיה שהאז מפר עם הארום כל אי' לנדו ומק"ו ידענא שמפר שלא בנמוס ארום: **איבא אב ליבעי ארום**. כמו שכתובו דע"כ לא מני מפר לחודיה אבל ארום לחודיה ליפר: וכ"ת אב דכתב רחמנא למה לי. רריך לערב הפרת אז בהדי ארום כי מה תועלת יש בהפרתו הוא לנדו אינו יכול להפר והפרת הארום מועיל בלא הפרת האז: ומשני נפקא מיניה בתערובתן. שאם קיים האז אין הבעל יכול להפר: ואם בית אישה נדרה לבאא בתביה. הו מני למימר דאינטרין לסלק הקמת האז דאי לא כתיב הך קרא היא דארוסה ונשואה שוין אלא דכלאו הכי פירין ליה שפיר: **ואיבא יעולם ארום לחודיה מיפר**. וכ"ת ואם בית אישה למה לי מק"ו דארום שמעינן ליה אינטרין למימר דאין הבעל מפר בקדומין: ומשני ובינייה. כלומר מהא דדרשינן מינה דאין הבעל מפר בקדומין ממילא שמעת דארום לחודיה אינו מפר דאי מפר לחודיה תקשי לך בעל אינו מפר בקדומין ארום מיפר בקדומין בתמיה כלומר ע"כ ארום מפר בקדומין דכתיב ונדריה עליה וכי בשביל שנגנסה לגמרי לרשותו ונתמלך ממנו רשות האז הורע כמו שלא להפר מה שהיה מפר בתחלה לנדו אלא ע"כ מה שיפה כמו להפר כשהוא ארום בקדומין היינו משום שותפותיה דאז שאין הארום יכול להפר לנדו וכשנשאה שמפר לנדו אינו מפר בקדומין:

מסורת הש"ס

(א) וניטין לה: וע"ן,
(ב) נשיך לע"ל, (ג) וניקרה כ"ל,

תורה אור השלם

1. ואשה פי תדר נדר ליק ואסרה אסר בבית אביה בנעריה: במדבר ל ד
2. ואם בית אישה נדרה לאסרה אסר על נפשה בשבעה: במדבר ל יא

גהות הב"ח

(א) גב' ואיצעית אימא הויה קידושין משמע ואימא אז לחודיה מיפר או ארום לחודיה מיפר א"כ ואסרה איסר בבית אביה הניא אביה אותה למה לי השתא כנ"ל:
(ב) שם א"כ ואם בית אשה: (ג) שם ואימא ואם בית אשה: (ד) רש"י ד"ה ולא ממילא וכו' אלא ואם בית אשה נדרה לחודיה וממילא שמעת: (ה) ד"ה ואימא להכי סמיך וכו' אותה לזואם היו: (ו) ד"ה א"כ ואסרה וכו' כשהיא נערה: (ז) ד"ה וכו' מינא אז דסמיך רחמנא לזואם היו מהיה לאיש למה לי: (ח) ד"ה מיבעי ליה לאם הקים הקים: (ט) ד"ה ואימא לעולם וכו' א"כ ואם בית אשה: (י) ד"ה ומיניה כלומר מוא וכו' בקדומין דבמה שגדרה כנ"ל והד"א עם ד"ה ארום:

פירוש הרא"ש

בבבילא שמעתי מינה. דנדרים שגדרה צביתו הוא מיפר ואם היו תהי' למה לי ש"מ לארוסה וא"ת אינטרין ואם היו תהיה לנשואה לערב הפרת בעל צהדיה דאז לומר ששהיט מפירין יחד וי"ל א"כ לכתוב ואם בית אישה נדרה בתר קראי דהפרת אז ולישתוק מואם היו תהיה ומייה אכתי קשה נימא דואם היו תהיה איירי בין בארוסה בין בנשואה ואם בית אישה נדרה אינטרין דאין הבעל מיפר בקדומין. וי"ל לאו ממילא שמעת מינה כלומר כי מוקמת האי קרא לומר דאין הבעל מיפר בקדומין ממילא שמעת מינה כלומר דקרא דואם היו תהיה איירי בארוסה דהתם כתיב ונדריה עליה